

Nr 86

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om rätt för Konungen att medge tull- och skattefrihet m. m. för anläggning som uppföres vid rikets gräns, m. m.; given Stockholms slott den 15 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om rätt för Konungen att medge tull- och skattefrihet m. m. för anläggning som uppföres vid rikets gräns,

dels bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett avtal mellan Sverige och Finland om tull- och skattefrihet vid uppförande av gränsbroar och andra anläggningar vid gränsen mellan de båda länderna. Vidare föreslås en förordning, varigenom Kungl. Maj:t bemyndigas medge befrielse från tull och skatt för material m. m. för gemensamma anläggningar vid gränsen.

Förslag
till
**förordning om rätt för Konungen att medge tull- och skattefrihet m. m.
för anläggning som uppföres vid rikets gräns**

Häri genom förordnas som följer.

Konungen får medge frihet från tull och skatt eller annan avgift till tullverket på grund av införsel för material, maskiner och andra hjälpmedel samt driv- och smörjmedel och elektrisk kraft, som användes vid uppförande, underhåll och drift av sådan allmän anläggning vid rikets gräns som är gemensam med annat nordiskt land, samt från skatt för tjänster vid uppförande, underhåll och drift av sådan anläggning.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 15 mars 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GELJER, ODIHOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *godkännande av avtal mellan Sverige och Finland om tull- och skattefrihet för anläggning som uppförs vid riksgränsen* och anför.

I avsikt att förbättra vägförbindelserna mellan Sverige och Finland fördes under åren 1962 och 1963 förhandlingar mellan svenska och finska myndigheter om uppförande av en bro över Torne älv vid Övertorneå. Förhandlingarna ledde i juni 1963 till ett avtal mellan de svenska och finska regeringarna. Bron uppfördes sedermera på entreprenad genom det svenska väg- och vattenbyggnadsverkets försorg. Mellan svenska och finska myndigheter förs f. n. förhandlingar om uppförande av ytterligare broar över Torne älv, bl. a. vid Pello, och anläggande av färjelägen vid gränsen.

I samband med arbetena med bron vid Övertorneå uppkom i Finland frågan om erläggande av tull och omsättningskatt för material som inköpts i Sverige och därefter förts över gränsen för att användas vid brobygget på den finska sidan. Dessutom upptogs frågan om skatt på den svenska entreprenörens arbeten på den finska delen av bron.

I syfte att förenkla uttagandet av tull och skatt för material och tjänsteprestationer vid uppförande av gränsbroar och andra anläggningar vid gränsen mellan Sverige och Finland upptogs under år 1967 förhandlingar mellan de båda ländernas regeringar. Den 22 januari 1968 upprättades ett förslag till avtal om viss tull- och skattefrihet vid byggande av gränsbroar m. m. Avtalsförslaget godkändes av Kungl. Maj:t den 26 januari 1968 och den 29 januari undertecknades avtalet i Helsingfors med förbehåll för ratifikation. Det avses träda i kraft 30 dagar efter ratifikationen.

Varor som används för nu aktuella anläggningar är i princip tullfria, eftersom Finland är anslutet till EFTA. Vissa varor är f. ö. tullfria redan enligt tulltaxan. Tull uttas om det inte kan visas att varorna uppfyller de

föreskrivna kraven på EFTA-ursprung m. m. I tullhänseende går kontrollen vid den finska gränsen sålunda främst ut på granskning av bl. a. ursprungs handlingar och därmed sammanhängande förhållanden. I fråga om skatt vid import gäller att sådan, vanligtvis allmän varuskatt, regelmässigt skall tas ut även för varor från Finland. I Finland utgår tull och skatt efter i stort sett samma principer som i Sverige.

De problem som i tullhänseende uppkommit i det föreliggande fallet sammanhänger främst med att det ofta kan vara svårt att avgöra om visst material kommit till användning inom det ena landet eller det andra eller på vilken sida om gränsen ett arbete utförts. Problemen accentueras genom svårigheten att exakt fastställa gränsens sträckning. Motsvarande svårigheter uppkommer på beskattningsområdet. Här tillkommer dessutom, att den allmänna varuskatten är så utformad att under vissa omständigheter en vara som blivit beskattad här i Sverige vid utförsel inte avlyfts påförd skatt. Beträffande lastbilar, truckar och andra hjälpmedel som under arbetets gång ofta förs från den ena sidan av gränsen till den andra uppkommer också speciella kontrollproblem.

Det nu ingångna avtalet innebär att förenklingar beträffande uttagande av tull och skatt liksom att vissa andra hinder för byggnadsverksamheten kan bli undanröjda.

Enligt avtalet skall tull, skatt och jämförliga avgifter för material som används för uppförande m. m. av gränsbroar och liknande anläggningar tas ut endast i exportlandet. Samma princip gäller vid beskattning av tjänster. En vara som införts till det ena avtalsslutande landet från det andra men tidigare importerats från ett tredje land beläggs inte heller med tull. För att tull- och skattefrihet skall få åtnjutas i importlandet förutsätts att restitution av tull eller skatt inte medges i exportlandet.

För Sverige är avtalet tillämpligt förutom på tull även på allmän varuskatt samt de övriga indirekta skatter som kan komma i fråga. Vidare gäller avtalet avgifter på jordbrukets område.

Det nu ingångna avtalet gäller även den vid Övertorneå redan uppförda bron.

Angående bestämmelserna i övrigt i avtalet må hänvisas till avtalet som torde få fogas som *bilaga* till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Under förhandlingarnas gång har yttranden över förslaget till avtal inhämtats från *generaltullstyrelsen*, *kontrollstyrelsen*, *riksskattenämnden* och *statens vägverk*. Förslaget lämnades därvid i huvudsak utan erinran. Generaltullstyrelsen förordade dock en ordning för kontrollen som i viss mån avviker från vad som överenskoms i avtalet.

Beträffande tillämpningen av avtalet har i följande sammanställning redovisats de samstämmiga uttalanden som i denna del gjordes av förhandlingsdelegationerna.

Allmänt

I avtalet regleras endast uttagande av tull, skatt eller avgifter på jordbrukets område. När det gäller andra hinder vid import och export, såsom införsel- och utförselförbud, får särskilda tillstånd inhämtas. Beträffande införselrestriktioner av ekonomisk natur torde generella tillstånd kunna komma i fråga.

Artikel 1

Till anläggning för färjeförbindelse räknas även brygga eller kaj med erforderliga bankar samt särskilda vinteranläggningar. Med anläggning för trafikförbindelse avses bl. a. anordning för vägförbindelse över is.

Artikel 2

Till avgift av annat slag än tull hänförs särskild införselavgift.

Artikel 3

För tull- och skattefrihet vid överföring av vara, som är avsedd att ingå i anläggningen förutsätts, att varan i importlandet inte undergår annan bearbetning än sådan som sker på byggnadsplatsen eller i anslutning till denna och som normalt erfordras för varans användning för sitt ändamål.

Tull- och skattefriheten omfattar även bränsle till arbetsmaskin och annat liknande hjälpmedel för arbetets utförande och gäller även om bränslet överförs särskilt.

Enligt avtalet får restitution av tull eller skatt inte medges även om förutsättningar härför skulle föreligga. Åberopas inte avtalet gäller självfallet de allmänna reglerna i de båda länderna om tull och skatt samt restitution av dessa avgifter.

Undantaget för utförselavgift enligt artikelns sista stycke gäller sådan avgift för utförsel från Finland, som utgår enligt lagen den 20 oktober 1967 om exportavgift.

Artikel 5

Till tjänstprestation hänförs inte endast arbetsprestation utan i förekommande fall även det material som erfordras för prestationens utförande.

Artikel 6

Vad som sägs i denna artikel om byggande, underhåll och drift gäller även reservbro.

Jag förordar att avtalet föreläggs riksdagen för godkännande och att bemyndigande inhämtas för Kungl. Maj:t att medge de undantag från gällande bestämmelser om tull, allmän varuskatt och andra indirekta skatter samt avgifter på jordbrukets område som behövs för avtalets tillämpning.

Mellan Sverige och Norge pågår f. n. förhandlingar om ett avtal om uppförande av renstängsel i gränsområdena mellan de båda länderna. Vid dessa förhandlingar har uppkommit tull- och skattefrågor av samma art som de som nyss behandlats.

Det är uppenbart att ytterligare internordiska projekt av liknande slag kommer att bli aktuella i framtiden. Enligt min mening bör samma lösning

som förordats för de svensk-finska anläggningarna medges även i dessa fall. Detta skulle avsevärt underlätta utförandet av de olika anläggningarna och även medföra betydande administrativa förenklingar på tull- och skatteområdena. De ifrågavarande undantagen från gällande tull- och skattebestämmelser är dessutom av relativt begränsad omfattning.

Med hänsyn härtill synes det lämpligt att Kungl. Maj:t av riksdagen får ett generell bemyndigande att göra undantag från ifrågakommande tull- och skatteregler. Jag förordar sålunda att Kungl. Maj:t begär ett sådant bemyndigande av riksdagen. Detta bemyndigande bör ges i en särskild förordning. Förslag till författningstext har utarbetats inom finansdepartementet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t i proposition föreslår riksdagen att

dels godkänna avtalet den 29 januari 1968 mellan Sverige och Finland om viss tull- och skattefrihet vid byggande av gränsbroar m. m.,

dels anta det inom finansdepartementet upprättade förslaget till förordning om rätt för Konungen att medge tull- och skattefrihet m. m. för anläggning som uppföres vid rikets gräns.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Kungl. Maj:t att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnel Anderson

Bilaga

**Avtal mellan Sverige och Finland om viss tull- och skattefrihet vid
byggande av gränsbroar m. m.**

Artikel 1

I fråga om vara, elektrisk kraft och tjänsteprestation för byggande, underhåll och drift av bro, anläggning för färjeförbindelse och annan anläggning för trafikförbindelse över riksgårnsen inom landgränsområdet mellan Finland och Sverige gäller beträffande tull och skatt vad som stadgas i detta avtal.

Avtalet gäller även för muddrings-, schaktnings- och annat jämförligt arbete i samband med byggande och underhåll av anläggning som avses i första stycket.

Artikel 2

Med skatt avses i detta avtal sådan statlig skatt och därmed jämförlig avgift av annat slag än tull, som utgår på grundval av omsättning, tillverkning, ianspråktagande, införsel eller utförsel.

Artikel 3

I fråga om vara, som är avsedd att användas för ändamål som anges i artikel 1, utgår tull och skatt enligt vad som gäller vid försäljning, uthyrning eller ianspråktagande i eller införsel till den avtalsslutande stat, i vilken den som utför arbetet tillverkat, köpt eller hyrt varan eller fått den förtullad. I följd härav får sådan vara tull- och skattefritt införas till den ena avtalsslutande staten från den andra under förutsättning att överföringen sker av den som utför arbetet och att, när fråga är om maskin, verktyg, material och annat som inte förbrukats för arbetets utförande, varan återförs eller utförs efter användningen.

Överföring som sägs i första stycket berättigar icke till restitution av tull eller skatt under återopande av utförsel till den andra staten.

Härutöver gäller att vara som avses i första stycket är undantagen från särskild utförselavgift.

Artikel 4

Vad som anges i artikel 3 beträffande vara gäller i tillämpliga delar även beträffande elektrisk kraft.

Artikel 5

I fråga om tjänsteprestation för ändamål som anges i artikel 1 utgår skatt enligt vad som gäller vid utförande av sådan prestation i den avtalsslutande stat, i vilken den som utför arbetet är bosatt.

För eljest skattepliktig arbetsprestation utgår icke skatt, när den utförs på anläggningen i en av de avtalsslutande staterna av någon som är bosatt i den andra.

Artikel 6

Som byggande enligt artikel 1 anses uppförande, återuppförande, förbättring, ändring, flyttning, rivning och annat jämförligt arbete samt undersöknings- och förberedelsearbete i samband därmed.

Som underhåll och drift enligt artikel 1 anses reparation, utbyte av delar och annat material, skötsel, rengöring, belysning samt vidare skydds-, service- och annan åtgärd för trafikändamål.

Artikel 7

Till bro hänföres den egentliga brokonstruktionen, belysnings- och andra anordningar på eller i anslutning till denna samt brobankarna, allt enligt godkänd plan eller ritning.

Till annan i artikel 1 angiven anläggning hänföres färjeläge och annan fast trafikanläggning samt anordningar på eller i anslutning till denna, såsom maskineri, maskinrum, bommar och trossar, allt enligt godkänd plan eller ritning.

Till vara som avses i artikel 3 hänföres delar, element, byggnads-, ytbehandlings- och impregneringsmaterial och annat motsvarande material till anläggningen samt byggnadsställningar, material till sådana och andra hjälpanordningar, verktyg, maskiner, bränsle, smörjmedel och annat material m. m., som behövs för ändamål som avses i artikel 1.

Artikel 8

De avtalsslutande staterna skall utbyta sådana uppgifter, som behövs för tillämpningen av detta avtal.

Artikel 9

Kan någon visa, att tull- eller beskattningsmyndigheterna i de avtalsslutande staterna vidtagit åtgärd i strid med detta avtal, äger han göra framställning i saken hos den stat där han anses vara bosatt. Anses framställningen grundad, äger denna stats högsta finansmyndighet träffa överenskommelse med den andra statens högsta finansmyndighet för att undvika den mot avtalet stridande åtgärden.

Artikel 10

Detta avtal skall ratificeras och träder i kraft trettio dagar efter ratifikationsinstrumentens utväxling, som skall äga rum i Stockholm. Dock gäller detta avtal i tillämpliga delar även beträffande varor, som före avtalets ikraftträdande överförts från Sverige till Finland vid byggande och underhåll av den bro över Torne älv vid Aavasaksa i Övertorneå kommun, Finland och Övertorneå, Sverige, som anlagts enligt överenskommelse mellan Finland och Sverige den 29 juni 1963.

Avtalet gäller tills vidare. Avtalsslutande stat kan skriftligen uppsäga avtalet med tolv månaders uppsägningstid.

Till bekräftelse härav har nedanstående befullmäktigade ombud för regeringarna i Sverige och Finland undertecknat detta avtal.

Som skedde i Helsingfors den 29 januari 1968 i två exemplar, på svenska och finska språken, vilka båda texter skall äga lika vitsord.

För Sveriges regering
Ingemar Hägglöf

För Finlands regering
Paul Gustafsson